

Datum van
inontvangstneming

:

27/03/2024

Zaak C-63/24 [Galte] ⁱ

Verzoek om een prejudiciële beslissing.

Datum van indiening:

26 januari 2024

Verwijzende rechter:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litouwen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

24 januari 2024

Verzoeker in eerste aanleg en rekwirant:

K.L.

Verweerder in eerste aanleg en verweerder in hogere voorziening:

Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos

[omissis]

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

(HOOGSTE BESTUURSRECHTER VAN LITOUWEN)

BESLISSING

24 januari 2024

[omissis]

De uitgebreide kamer van de Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas [omissis] [samenstelling van de rechtbank]

heeft ter terechtzitting in het kader van de schriftelijke procedure in hogere voorziening de administratieve zaak behandeld betreffende de door rekwirant, K.L., ingestelde hogere voorziening tegen het vonnis van de Vilniaus apygardos administracinis teismas (bestuursrechter in eerste aanleg, Vilnius, Litouwen) van

ⁱ De naam van de onderhavige zaak is een fictieve naam. Hij komt niet overeen met de werkelijke naam van een partij bij de procedure.

30 maart 2023 in de administratieve zaak betreffende het beroep dat [deze] rekwirant [omissis] heeft ingesteld tegen de verweerder in hogere voorziening, de Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (Migratiedienst bij het ministerie van Binnenlandse Zaken van de Republiek Litouwen) met het oog op de nietigverklaring van een besluit en een bevel tot het verrichten van handelingen.

De uitgebreide kamer

heeft het volgende vastgesteld:

I.

- 1 De onderhavige zaak betreft een geschil tussen rekwirant, K. L. (hierna: „rekwirant”), en verweerder in hogere voorziening, de Migratiedienst bij het ministerie van Binnenlandse Zaken van de Republiek Litouwen (hierna: „verweerder” of „Migratiedienst”), over de vraag of het onderdeel van verweerders besluit van 16 januari 2023 [omissis] (hierna: „besluit”) waarbij is besloten rekwirant geen asiel te verlenen in de Republiek Litouwen, rechtmatig en gegrond is.

Toepasselijke bepalingen - Internationaal recht

- 2 Het op 28 juli 1951 te Genève ondertekende Verdrag betreffende de status van vluchtelingen (*United Nations Treaty Series*, deel 189, blz. 150, nr. 2545 (1954); hierna: „Verdrag van Genève”) is in werking getreden op 22 april 1954. Het is aangevuld door het op 31 januari 1967 te New York gesloten Protocol betreffende de status van vluchtelingen (hierna: „Protocol”), dat op 4 oktober 1967 in werking is getreden.
- 3 In de preambule van het Verdrag van Genève wordt vastgesteld dat de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen (hierna: „UNHCR”) tot taak heeft toe te zien op de tenuitvoerlegging van de internationale verdragen betreffende de bescherming van vluchtelingen en dat de lidstaten zich ertoe verbinden om met de UNHCR samen te werken bij de uitoefening van zijn taken, met name om te uitvoering van zijn taak van toezicht op de toepassing van deze verdragen te vergemakkelijken.
- 4 Artikel 1, afdeling F, onder b), van het Verdrag van Genève bepaalt dat dit verdrag niet van toepassing is op personen ten aanzien van wie er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat zij buiten het land van toevlucht een ernstig, niet-politiek misdrijf hebben begaan alvorens als vluchteling tot dit land te zijn toegelaten.
- 5 Ingevolge artikel 33, lid 1, van het Verdrag van Genève mag een verdragsluitende staat geen vluchtelingen op welke wijze dan ook uitzetten of terugleiden naar de grenzen van een grondgebied waar zijn leven of vrijheid zou worden bedreigd op

grond van zijn ras, religie, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of zijn politieke overtuiging.

Toepasselijke bepalingen - Unierecht

- 6 Overweging 4 van richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (hierna: „richtlijn 2011/95/EU”) stelt dat het Verdrag van Genève en het Protocol de hoeksteen van het internationale rechtsstelsel ter bescherming van vluchtelingen vormen.
- 7 In overweging 16 van de genoemde richtlijn wordt verklaard dat deze richtlijn de grondrechten eerbiedigt en de beginselen in acht neemt die met name erkend zijn in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. In het bijzonder tracht deze richtlijn de menselijke waardigheid en het recht op asiel van asielzoekers en hun begeleidende familieleden ten volle te eerbiedigen en de toepassing van de artikelen 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 en 35 van het Handvest te bevorderen, en zij dient derhalve dienovereenkomstig te worden toegepast.
- 8 Krachtens artikel 12, lid 2, onder b), van richtlijn 2011/95/EU wordt een onderdaan van een derde land of staatloze uitgesloten van de vluchtelingenstatus wanneer er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat hij buiten het land van toevlucht een ernstig, niet-politiek misdrijf heeft begaan voordat hij tot dit land als vluchteling is toegelaten, dus voordat een verblijfstitel op grond van de toekenning van de vluchtelingenstatus is afgegeven. Bijzonder wrede handelingen kunnen, zelfs indien zij met een beweerd politiek oogmerk zijn uitgevoerd, als ernstige, niet-politieke misdrijven worden aangemerkt.
- 9 Volgens artikel 21, lid 1, van deze richtlijn dienen de lidstaten het beginsel van non-refoulement te eerbiedigen met inachtneming van hun internationale verplichtingen.
- 10 Artikel 18 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie bepaalt dat het recht op asiel is gegarandeerd met inachtneming van de voorschriften van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 en het Protocol van 31 januari 1967 betreffende de status van vluchtelingen, en overeenkomstig het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Toepasselijke bepalingen - Nationaal recht

- 11 Artikel 86, lid 1, van de Lietuvos Respublikos įstatymas dėl užsieniečių teisinės padėties (Wet van de Republiek Litouwen betreffende de rechtspositie van

vreemdelingen; hierna: „Wet”) bepaalt dat „de vluchtelingenstatus wordt toegekend aan een asielzoeker die zich, uit gegronde vrees voor vervolging om redenen van ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of politieke overtuiging, buiten de staat bevindt waarvan hij de nationaliteit bezit en die de bescherming van die staat niet kan of durft invoeren, of die niet de nationaliteit van een vreemde staat bezit en zich buiten de staat bevindt waar hij zijn gewone verblijfplaats heeft en daarheen om de hierboven uiteengezette redenen niet kan of durft terugkeren, mits hij niet onder de in artikel 88, leden 1 en 2, van deze wet vastgestelde uitsluitingsgronden valt”.

- 12 In artikel 88, lid 2, punt 3, van de Wet is bepaald dat „aan een asielzoeker die voldoet aan de criteria van artikel 86, lid 1, van deze wet [...] de vluchtelingenstatus niet [wordt] toegekend indien er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat hij vóór zijn binnenkomst in de Republiek Litouwen een ernstig, niet-politiek misdrijf heeft begaan (bijzonder wrede handelingen kunnen, zelfs indien zij met een beweerd politiek oogmerk zijn uitgevoerd, als ernstige, niet-politieke misdrijven worden aangemerkt) of schuldig is bevonden aan handelingen die in strijd zijn met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties, of heeft aangezet tot of anderszins heeft deelgenomen aan dergelijke misdrijven of handelingen”.
- 13 Artikel 40, lid 1, punt 8, van de Wet bepaalt dat een tijdelijke verblijfsvergunning kan worden afgegeven aan of verlengd voor een buitenlandse onderdaan onder meer wanneer deze persoon niet kan worden teruggestuurd naar de vreemde staat of de Republiek Litouwen niet kan worden uitgezet in de in artikel 130, leden 1, 2 en 4 bedoelde gevallen.
- 14 Artikel 130, lid 1, van de Wet verbiedt de uitzetting of terugleiding van een buitenlandse onderdaan naar een land waar zijn leven of vrijheid zou worden bedreigd of waar hij zou kunnen worden vervolgd op grond van zijn ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of zijn politieke overtuiging, of naar een land waaruit hij vervolgens naar een dergelijk land zou kunnen worden uitgezet.
- 15 Volgens punt 92.2.2 van de Prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašas (beschrijving van de procedure voor het verlenen en intrekken van asiel in de Republiek Litouwen), die is goedgekeurd bij Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. 1V-131 (besluit nr. 1V-131 van de minister van Binnenlandse Zaken van de Republiek Litouwen van 24 februari 2016 (de voor deze zaak relevante versie is laatstelijk gewijzigd bij besluit nr. 1V-819 van 28 december 2022)), moet een bevoegde ambtenaar van de Migratiedienst die een asielaanvraag ten gronde onderzoekt, de gegevens over de asielzoeker opzoeken in het register van verdachten, beklagden en veroordeelden, teneinde na te gaan of deze asielzoeker (ouder dan 14 jaar) niet bij een definitieve rechterlijke beslissing schuldig is bevonden aan het plegen van een ernstig of zeer ernstig misdrijf of aan medeplichtigheid aan het plegen van een dergelijk misdrijf.

Relevante feiten

- 16 In de onderhavige administratieve [zaak] staat vast dat rekwirant op 17 februari 2022, na illegaal de grens tussen Litouwen en Wit-Rusland te zijn overgestoken, bij de Migratiedienst een aanvraag tot het verkrijgen van asiel en van een tijdelijke verblijfsvergunning in de Republiek Litouwen heeft ingediend.
- 17 Volgens rekwirant is hij drie keer ten onrechte veroordeeld door de autoriteiten in [bewerkte gegevens], met als werkelijke reden dat hij actief was in de [bewerkte gegevens] oppositie in [bewerkte gegevens]. Rekwirant heeft verklaard dat hij uit [bewerkte gegevens] was gevlucht omdat de rechtshandhavingsambtenaren in dat land met het afnemen van verhoren [bewerkte gegevens] waren begonnen, hetgeen hij interpreteerde als een poging van de bevoegde autoriteiten om nog maar eens een strafzaak tegen hem te fabriceren. Volgens rekwirant wordt hij om twee redenen door de autoriteiten van [bewerkte gegevens] vervolgd, namelijk omdat hij politieke informatie verspreidt en bijeenkomsten organiseert.
- 18 Na onderzoek heeft de Migratiedienst als mogelijke reden voor de vervolging van rekwirant de openbare kritiek op de autoriteiten van [bewerkte gegevens] [bewerkte gegevens] aangemerkt. Volgens de over de staat van herkomst verzamelde informatie worden personen die het niet eens zijn met [bewerkte gegevens] in [bewerkte gegevens] zeer actief vervolgd. In dit verband heeft de Migratiedienst opgemerkt dat, hoewel de berichten van rekwirant op sociale media niet populair waren, zijn naam was verschenen op de door de autoriteiten van [bewerkte gegevens] gepubliceerde [bewerkte gegevens] lijst, alsmede in verschillende [bewerkte gegevens] artikelen in de media. In deze omstandigheden acht de Migratiedienst het zeer waarschijnlijk dat rekwirant in zijn land van herkomst zou worden gearresteerd en dat de inhoud van zijn sociale media na zijn arrestatie zou worden gecontroleerd. Op grond hiervan heeft de Migratiedienst geconcludeerd dat rekwirant vrijwel zeker het risico liep om wegens de publicatie van bovengenoemde inhoud strafrechtelijk te worden vervolgd en dat hem derhalve de vluchtelingenstatus in de Republiek Litouwen kon worden verleend.
- 19 [bewerkte gegevens]
- 20 Na beoordeling van de inhoud, omstandigheden, gevolgen en strafmaat van de strafzaken van rekwirant heeft de Migratiedienst geoordeeld dat de tenlasteleggingen tegen rekwirant [bewerkte gegevens] onderbouwd waren [omissis]. Met andere woorden, volgens de Migratiedienst heeft rekwirant feiten gepleegd die vallen onder de definitie van een „ernstig, niet-politiek misdrijf” en is hij derhalve overeenkomstig artikel 88, lid 2, punt 3, van de Wet uitgesloten van de vluchtelingenstatus.
- 21 Na te hebben vastgesteld dat, op de in artikel 88 van de Wet genoemde gronden, aan rekwirant geen internationale bescherming kon worden verleend, heeft de Migratiedienst echter op grond van artikel 130, lid 1, van de Wet besloten dat het verboden was om rekwirant terug te sturen naar zijn land van herkomst, daar hij in

[bewerkte gegevens] wegens zijn politieke overtuiging zou kunnen worden vervolgd. Bijgevolg heeft de Migratiedienst op grond van artikel 40, lid 1, punt 8, van de Wet aan rekwirant een tijdelijke verblijfsvergunning afgegeven.

- 22 Aangezien hij het niet eens was met het gedeelte van het besluit waarbij hem asiel werd geweigerd in de Republiek Litouwen, heeft rekwirant beroep ingesteld bij de Vilniaus apygardos administracinis teismas. Bij vonnis van 30 maart 2023 heeft deze rechter het beroep van rekwirant ongegrond verklaard. Rekwirant heeft tegen dat vonnis hoger beroep ingesteld bij de Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas.

De uitgebreide kamer

oordeelt als volgt:

II.

- 23 In de onderhavige zaak rijzen vragen over de uitlegging van artikel 12, lid 2, onder b), van richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming, gelezen in samenhang [omissis] met artikel 18 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Bijgevolg moet het Hof van Justitie om een prejudiciële beslissing worden verzocht [omissis] [verwijzing naar bepalingen van procesrecht].
- 24 Rekwirant benadrukt dat hij reeds een straf heeft uitgezeten voor het misdrijf waarvoor de Migratiedienst hem heeft uitgesloten van de vluchtelingenstatus. Op basis van door de UNHCR gepubliceerde bronnen stelt rekwirant dat de bepaling inzake de uitsluiting van de vluchtelingenstatus in een dergelijke situatie niet langer van toepassing is. Derhalve vordert rekwirant dat het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om uitlegging van artikel 12, lid 2, onder b), van richtlijn 2011/95/EU.
- 25 Verweerder wijst erop dat de Litouwse wetgever het begrip „ernstig niet-politiek misdrijf” niet heeft gedefinieerd. Een dergelijke definitie is evenmin uitdrukkelijk opgenomen in richtlijn 2011/95/EU. Voor het geval van rekwirant is dus gebruikgemaakt van de *Practical Guide on Exclusion for Serious (Non-Political) Crimes*¹ van het Asielagentschap van de Europese Unie (hierna: „*Practical Guide on Serious (Non-Political) Crimes*”), waarin een definitie van „ernstige niet-politieke misdrijven” en de desbetreffende beoordelingsrichtsnoeren zijn

¹ *Practical Guide on Exclusion for Serious (Non-Political) Crimes* van het Asielagentschap van de Europese Unie: <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-exclusion-serious-non-political-crimes>

opgenomen. De Migratiedienst heeft aan de hand van de criteria van deze praktijkgids de door rekwirant gepleegde misdrijven onderzocht en vastgesteld dat (een van) die misdrijven onder de definitie van een „ernstig niet-politiek misdrijf” viel.

- 26 Volgens verweerder is er momenteel te weinig rechtspraak over de onderhavige kwestie en is er een gebrek aan samenhang in de wijze waarop de lidstaten van de Unie de gevolgen van het uitzetten van een straf voor de beslissing om geen asiel te verlenen in het geval van ernstige niet-politieke misdrijven definiëren of beoordelen. De *Practical Guide on Serious (Non-Political) Crimes* gaat niet in op de beoordeling van gevallen waarin een persoon een straf heeft uitgezeten. De praktijkgids van het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken *EASO Practical Guide: Exclusion* geeft echter aan dat „[a]fhankelijk van de nationale praktijk [...] de behandelende ambtenaar [kan] beoordelen of de asielzoeker al voldoende gestraft is voor de tot uitsluiting leidende handeling(en) door rekening te houden met de tijd die hij heeft uitgezeten in verhouding tot wat volgens Unienormen als redelijk kan worden beschouwd, zijn gedrag sinds zijn deelname aan de handeling(en), met inbegrip van zijn gedrag tijdens zijn verblijf in de gevangenis, en het feit of hij al dan niet berouw heeft getoond, voor genoegdoening heeft gezorgd en/of de verantwoordelijkheid voor de handeling(en) op zich heeft genomen”². Verweerder benadrukt dat de bewoordingen van deze gids suggereren dat de behandelende ambtenaar in dit opzicht discretionaire bevoegdheid heeft.
- 27 Volgens artikel 2, punt d), van richtlijn 2011/95/EU is een „vluchteling” een „onderdaan van een derde land die zich wegens een gegronde vrees voor vervolging om redenen van ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep, buiten het land bevindt waarvan hij de nationaliteit bezit en de bescherming van dat land niet kan of, wegens deze vrees, niet wil invoeren, dan wel een staatloze die zich om dezelfde reden buiten het land bevindt waar hij vroeger gewoonlijk verbleef en daarheen niet kan, dan wel wegens genoemde vrees niet wil terugkeren, en op wie artikel 12 niet van toepassing is”.
- 28 De in artikel 1, afdeling F, van het Verdrag van Genève of artikel 12, lid 2, van richtlijn 2011/95 bedoelde misdrijven en handelingen vormen een ernstige schending van fundamentele waarden zoals de eerbiediging van de menselijke waardigheid en de mensenrechten, waarop volgens artikel 2 VEU de Europese Unie berust, en van de vrede die de Unie volgens artikel 3 VEU wil bevorderen (arrest van het Hof (Grote kamer) van 2 mei 2018, K./Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie en H.F./Belgische Staat, gevoegde zaken C-331/16 en C-366/16, EU:C:2018:296, punt 46).

² *EASO Practical Guide: Exclusion* van het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken, blz. 35: https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/EASO_Practical_Guide_-_Exclusion_%28final_for_web%29.pdf

- 29 Artikel 12, lid 2, onder b), van richtlijn 2011/95/EU bepaalt dat een onderdaan van een derde land of staatloze wordt uitgesloten van de vluchtelingenstatus wanneer er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat „hij buiten het land van toevlucht een ernstig, niet-politiek misdrijf heeft begaan voordat hij tot dit land als vluchteling is toegelaten, dat wil zeggen de afgifte van een verblijfstitel op grond van de toekenning van de vluchtelingenstatus; bijzonder wrede handelingen kunnen, zelfs indien zij met een beweerd politiek oogmerk zijn uitgevoerd, als ernstige, niet-politieke misdrijven aangemerkt worden”.
- 30 Het arrest van het Hof (Grote kamer) in de gevoegde zaken C-57/09 en C-101/09, Bundesrepublik Deutschland/B en D, benadrukt dat de uitsluiting van de vluchtelingenstatus op een van de in artikel 12, lid 2, onder b) of c), van richtlijn 2004/83 genoemde gronden verband houdt met de ernst van de gestelde daden, die van dien aard dient te zijn dat de betrokken persoon niet legitiem aanspraak kan maken op de bescherming die aan de vluchtelingenstatus in de zin van artikel 2, onder d), van deze richtlijn is verbonden. Bijgevolg is de bevoegde autoriteit verplicht de ernst van de gestelde daden en de individuele verantwoordelijkheid van de betrokkene te beoordelen. Daartoe moet zij rekening houden met alle omstandigheden die deze daden en de situatie van deze persoon kenmerken. Wanneer deze beoordeling tot de conclusie leidt dat artikel 12, lid 2, van richtlijn 2011/95/EU van toepassing is, dient deze autoriteit geen evenredigheidstoetsing te verrichten (arrest van het Hof (Grote kamer) van 9 november 2010, Bundesrepublik Deutschland/B en D, gevoegde zaken C-57/09 en C-101/09, EU:C:2010:661, punten 108 en 109).
- 31 Volgens deze kamer is het arrest van het Hof in de zaak Ahmed mutatis mutandis relevant voor de uitlegging van de in artikel 12, lid 2, onder b), van richtlijn 2011/95/EU bedoelde grond voor uitsluiting van de vluchtelingenstatus. In dit arrest heeft het Hof, bij zijn onderzoek van de in artikel 17, lid 1, onder b), van richtlijn 2011/95/EU vastgestelde grond voor uitsluiting van subsidiaire bescherming, opgemerkt dat de straf die volgens het strafrecht van de betrokken lidstaat op een misdrijf is gesteld, weliswaar bijzonder belangrijk is bij de beoordeling of er sprake is van een ernstig misdrijf op grond waarvan er krachtens artikel 17, lid 1, onder b), van richtlijn 2011/95 kan worden overgegaan tot uitsluiting van de subsidiaire-beschermingsstatus, maar dat de bevoegde autoriteit van de betrokken lidstaat slechts gebruik kan maken van de in die bepaling genoemde uitsluitingsgrond na met betrekking tot de individuele persoon de haar ter kennis gebrachte specifieke feiten te hebben onderzocht om uit te maken of er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat de daden van de betrokkene, die voor het overige voldoet aan de criteria om de gevraagde status te krijgen, onder de desbetreffende uitsluitingsgrond vallen. Deze uitlegging vindt steun in het verslag van het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO) „Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive (2011/95/EU) – A Judicial Analysis” van januari 2016. Punt 3.2.2 van dat rapport heeft betrekking op artikel 17, lid 1, onder b), van richtlijn 2011/95 en bevat de aanbeveling dat de ernst van het misdrijf op grond waarvan een persoon kan worden uitgesloten van subsidiaire bescherming, moet worden beoordeeld aan de hand van meerdere criteria,

waaronder de aard van het gepleegde feit, de schade die is teweeggebracht, de gevolgde strafprocedure, de aard van de straf en de vraag of de meeste rechterlijke instanties het gepleegde feit ook aanmerken als een ernstig misdrijf. Het Hof heeft voorts opgemerkt dat vergelijkbare aanbevelingen zijn opgenomen in de punten 155 tot en met 157 van het *Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees* (zie arrest van het Hof van 13 september 2018, [REDACTED] Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, C-369/17, EU:C:2018:713, punten 55-57).

- 32 In dit verband moet erop worden gewezen dat in de onderhavige administratieve zaak de vraag rijst naar de beoordeling, in het kader van artikel 2, lid 2, onder b), van richtlijn 2011/95/EU, van de straf die is uitgezeten voor een gepleegd misdrijf. Deze kamer is van oordeel dat een dergelijke omstandigheid naar haar aard geen verband houdt met de „ernst” van de door de asielzoeker gestelde daad of met de „individuele verantwoordelijkheid” van deze asielzoeker voor het stellen van deze daad.
- 33 In dit verband merkt deze kamer op dat de in punt 25 van deze beslissing genoemde *Practical Guide on Exclusion for Serious (Non-Political) Crimes* de in de onderhavige administratieve zaak relevante omstandigheid, namelijk de door de asielzoeker uitgezeten straf, niet noemt als een van de criteria voor de beoordeling van de ernst van een misdrijf, noch deze omstandigheid vermeldt in de in bijlage A bij dit document opgenomen lijst van omstandigheden die in aanmerking kunnen worden genomen bij de individuele analyse van de ernst van een misdrijf. Deze lijst is evenwel definitief noch uitputtend.³
- 34 Deze omstandigheid wordt niet genoemd in punt 3.4 van de juridische analyse *Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive* (2e druk) van het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken, waarin wordt ingegaan op de elementen van een ernstig niet-politiek misdrijf in de zin van artikel 12, lid 2, onder b), van richtlijn 2011/95/EU, of in punt 3.6, waarin de relevante juridische aspecten worden belicht inzake de vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.⁴ In punt 3.7 („Boetedoening”) van dit document wordt gesteld dat „[d]e vraag of boetedoening voor een misdrijf of handeling waarvoor uitsluiting geldt, [...] inderdaad een relevante overweging [kan] zijn bij de beoordeling van de uitsluiting van de vluchtelingenstatus, door het Hof onrechtstreeks is behandeld in het arrest B en D, in zijn antwoord op twee van de prejudiciële vragen van het Bundesverwaltungsgericht (hoogste federale bestuursrechter, Duitsland)”. Deze kamer is van oordeel dat punt 3.7 van de juridische analyse van het Europees

³ *Practical Guide on Exclusion for Serious (Non-Political) Crimes* van het Asielagentschap van de Europese Unie, blz. 13-18: <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-exclusion-serious-non-political-crimes>

⁴ Juridische analyse *Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive* (2e druk) van het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken: https://euaa.europa.eu/sites/default/files/EASO_Exclusion_second_edition_JA_EN.pdf

Ondersteuningsbureau voor asielzaken geen duidelijk standpunt inneemt over de aan de orde zijnde kwestie en, wat nog belangrijker is, dat de rechtspraak van het Hof geen soortgelijke omstandigheden met het oog op de toepassing van artikel 12, lid 2, onder b), van richtlijn 2011/95/EU heeft uitgelegd of beoordeeld.

- 35 Niettemin is volgens punt 157 van het *Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees*, waarnaar het Hof in het arrest Ahmed verwijst, „[b]ij de beoordeling van de aard van het misdrijf waarvan wordt aangenomen dat het is gepleegd, [...] het feit dat een asielzoeker die voor een ernstig niet-politiek misdrijf is veroordeeld, zijn straf reeds heeft uitgezeten of gratie of amnestie heeft gekregen, eveneens relevant. In dit laatste geval bestaat het vermoeden dat de uitsluitingsclausule niet langer van toepassing is, tenzij kan worden aangetoond dat ondanks de gratie of amnestie het criminele karakter van de asielzoeker nog steeds overheerst.”⁵
- 36 Daarnaast voorziet de praktijkgids van het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken *EASO Practical Guide: Exclusion* in een checklist met extra overwegingen, waarbij uitdrukkelijk wordt gesteld dat „[b]ij onderstaande overwegingen [rekening moet] worden gehouden met de nationale praktijk. Indien er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat de asielzoeker individueel verantwoordelijk is voor de tot uitsluiting leidende handeling(en), kan de behandelende ambtenaar in het licht van de nationale praktijk verder onderzoeken of uitsluiting in dit geval zou beantwoorden aan de doelstellingen van de uitsluitingsbepalingen. Hoe extremer de tot uitsluiting leidende handeling(en), hoe minder relevant de volgende factoren zullen zijn bij het nemen van de eindbeslissing.”⁶ Deze factoren omvatten i) de uitgezeten straf voor de (normaliter) tot uitsluiting leidende handeling(en), ii) de verstreken tijd sinds het strafbare gedrag en iii) amnestie of gratie.
- 37 In het licht van het voorgaande is de uitgebreide kamer van oordeel dat, in de context van alle relevante omstandigheden, bij de beoordeling van de ernst van het door de asielzoeker gepleegde misdrijf en van de individuele verantwoordelijkheid van de asielzoeker, de straf die de asielzoeker reeds heeft uitgezeten, de gratie of amnestie die aan de asielzoeker is verleend en andere soortgelijke omstandigheden relevante factoren kunnen zijn die ertoe leiden dat artikel 12, lid 2, onder b), van richtlijn 2011/95/EU al dan niet wordt toegepast. Het is deze kamer evenwel niet duidelijk of een omstandigheid als die welke in casu aan de orde is, ipso facto de toepasselijkheid van artikel 12, lid 2, onder b),

⁵ *Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees*, blz. 36, punt 157: <https://www.unhcr.org/media/handbook-procedures-and-criteria-determining-refugee-status-under-1951-convention-and-1967>

⁶ *EASO Practical Guide: Exclusion* van het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken, blz. 35: https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/EASO_Practical_Guide_-_Exclusion_%28final_for_web%29.pdf

van richtlijn 2011/95/EU uitsluit. Met andere woorden, de kamer vraagt zich af of, bij de beoordeling van het feit of de handelingen van een persoon die voor het overige aan de criteria voor toekenning van de vluchtelingenstatus voldoet, onder de in artikel 12, lid 2, onder b), van richtlijn 2011/95/EU vastgestelde gronden voor uitsluiting van de vluchtelingenstatus vallen, verplicht rekening moet worden gehouden met de straf die deze persoon reeds heeft uitgezeten, de gratie of amnestie die hem is verleend of enige andere soortgelijke omstandigheid.

- 38 In dit verband moet worden opgemerkt dat krachtens artikel 18 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie het recht op asiel wordt gegarandeerd met inachtneming van de voorschriften van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 en het Protocol van 31 januari 1967 betreffende de status van vluchtelingen, en overeenkomstig het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Deze kamer acht het derhalve van belang om te benadrukken dat de in artikel 1, afdeling F, van het Verdrag van Genève en in artikel 12, lid 2, van richtlijn 2011/95 neergelegde gronden voor uitsluiting van de vluchtelingenstatus zijn vastgesteld met de bedoeling om personen die de aan de vluchtelingenstatus verbonden bescherming onwaardig worden bevonden, uit te sluiten (arrest van het Hof (Grote kamer) van 2 mei 2018, K./Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie en H.F./Belgische Staat, gevoegde zaken C-331/16 en C-366/16, EU:C:2018:296, punt 50). De verplichting om in het kader van de toepassing van artikel 12, lid 2, onder b, van richtlijn 2011/95/EU rekening te houden met de uitgezeten straf, de verleende gratie of amnestie of enige andere soortgelijke omstandigheid zou volgens deze kamer dan ook ten dele betekenen dat de beoordeling van de ernst van het misdrijf en van de individuele verantwoordelijkheid van de asielzoeker die het misdrijf heeft gepleegd, in voormelde omstandigheden niet langer beslissend zou zijn en dat onder meer alle dergelijke personen niet langer zouden worden beschouwd als „de aan de vluchtelingenstatus verbonden bescherming onwaardig”.
- 39 Het is juist dat de uitsluitingsgronden personen van wie is vastgesteld dat zij internationale bescherming behoeven de waarborgen ontnemen die zijn neergelegd in het Verdrag van Genève van 1951 en in richtlijn 2011/95/EU, en als zodanig uitzonderingen of beperkingen op de toepassing van een humanitaire norm vormen. Gelet op de potentiële gevolgen van de toepassing van deze uitsluitingsgronden is een bijzonder voorzichtige benadering geboden (zie conclusie van advocaat-generaal P. Mengozzi van 1 juni 2010, gevoegde zaken B (C-57/09) en D (C-101/09), EU:C:2010:302, punt 46). In de Note on the Exclusion Clauses, onder nr. EC/47/SC/CRP.29, van het Uitvoerend Comité van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen (UNHCR), waarin commentaar wordt gegeven op artikel 1, afdeling F, onder b), van het Verdrag van Genève, wordt gepleit voor het verrichten van een „afwegingstoets” die ervoor moet zorgen dat uitsluiting niet leidt tot grotere schade voor de dader dan wordt gerechtvaardigd door het gestelde misdrijf. De ernst van het misdrijf moet dus worden afgewogen tegen de mate van vervolging die de dader in het land van herkomst waarschijnlijk zal ondergaan. Indien de gevreesde vervolging zo ernstig is dat het leven of de vrijheid van de dader erdoor in gevaar wordt

gebracht, kan alleen een zeer ernstig misdrijf de toepassing van deze uitsluitingsclausule rechtvaardigen.⁷ Volgens deze kamer wordt aan het vereiste van bovengenoemde „afwegingstoets” in beginsel voldaan door het beginsel van non-refoulement, dat ten aanzien van de asielzoeker wordt gewaarborgd zelfs wanneer hem asiel wordt geweigerd, zoals in de omstandigheden van het hoofdgeding.

III.

- 40 [omissis] [verplichting tot indiening van het verzoek overeenkomstig artikel 267, derde alinea, VWEU]
- 41 Teneinde de twijfels weg te nemen die zijn gerezen met betrekking tot de uitlegging en toepassing van de Unierechtelijke bepaling die relevant is voor de rechtsbetrekkingen die in het onderhavige geschil aan de orde zijn, is het gezien deze omstandigheden passend het Hof van Justitie te verzoeken om uitlegging van artikel 12, lid 2, onder b), van richtlijn 2011/95/EU, gelezen in samenhang met [omissis] artikel 18 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. De beantwoording van de in het dictum van deze beslissing gestelde vraag is voor de onderhavige zaak van essentieel belang, omdat daardoor tevens, onder waarborging van met name de voorrang van het Unierecht, een eenvormige nationale rechtspraak kan worden verzekerd.

In het licht van het voorgaande [omissis] [verwijzing naar bepalingen van procesrecht] beslist de uitgebreide kamer van de Lietuvos vyriausiosios administracinis teismas (hoogste bestuursrechter van Litouwen)

als volgt:

[omissis] [procedurele formules]

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Moet artikel 12, lid 2, onder b), van richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming, gelezen in samenhang met artikel 18 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, aldus worden uitgelegd dat bij de beoordeling of de handelingen van een persoon die voor het overige voldoet aan de criteria voor toekenning van de vluchtelingenstatus, vallen onder de in artikel 12, lid 2, onder b), van richtlijn 2011/95/EU vastgestelde gronden

⁷ Note on the Exclusion Clauses, onder nr. EC/47/SC/CRP.29, van het Uitvoerend Comité van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen (UNHCR), punt 18: <https://www.unhcr.org/publications/note-exclusion-clauses>

voor uitsluiting van de vluchtelingenstatus, verplicht rekening moet worden gehouden met de straf die de betrokkene reeds heeft uitgezeten, de gratie of amnestie die hem is verleend of enige andere soortgelijke omstandigheid?”

[omissis]

[procedurele formules en samenstelling van het gerecht]